

**CUMHURİYET DÖNEMİ
TÜRK EDEBİYATI
COŞKU VE HEYECANI DİLE
GETİREN METİNLER**

**ÖZ ŞİİR ANLAYIŞINI
SÜRDÜREN ŞİİR**

A. Cumhuriyet Dönemi Edebiyatının Oluşumu

- ✓ Bu dönem, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşundan sonraki edebî çalışmaları içine alan dönemdir.
- ✓ Milli Edebiyat'la dilde ve edebiyatta başlayan yerlileşme ve millileşme Cumhuriyet'in ilanıyla bütün edebiyat çevresini kuşatmış ve Türk edebiyatı bu çerçevede şekillenmeye başlamıştır.
- ✓ Yeni alfabenin kabulü, harf devrimi, medeni kanunun kabulü, yeni okulların açılması gibi doğrudan toplumsal yaşama yönelik yenilikler, edebiyatın da Anadolu'ya ve halka yönelişini hızlandırmış; yazılan eserler yeni Cumhuriyet'in sosyal ve kültürel yapısını yansıtmıştır.
- ✓ Tanzimat Dönemi'nden bu yana süregelen dil tartışmaları bir sonuca bağlanmış ve Türk edebiyatı Batı taklitçiliğinden kurtulmuştur.
- ✓ Bu dönem; halka yönelen, Anadolu'yu temel alan, millî unsurların ön planda olduğu, sade bir dilin kullanıldığı bir dönemdir.
- ✓ Bir yandan da Batı'daki gelişmeler yakından takip edilmiştir

B. Cumhuriyet Dönemi Edebiyatı'nın Özellikleri

- ✓ Edebiyatımız bu dönemde toplumcu bir karakter kazanmış, gerçekçi bir anlayış hedeflenmiştir.
- ✓ Yazı diliyle konuşma dili arasındaki fark ortadan kalkmış, dildeki sadeleşme çalışmaları sürmüştür.
- ✓ Aruz ölçüsü bırakılmıştır. Serbest ölçü ve hece ölçüsü kullanılmıştır.
- ✓ Şiir, roman, hikâye, tiyatro ve öğretici metin türlerinde önemli gelişmeler olmuştur.
- ✓ Cumhuriyet edebiyatının temelinde İstiklal Savaşı ve Atatürk devrimleri vardır. Şiirler, romanlar, hikâyeler bu iki konu ile doğrudan ya da dolaylı olarak bağlantılıdır. Milli duygu ve heyecan geliştirmeye yönelik bu çabalar Milli edebiyatın bir devamı niteliğindedir.
- ✓ Milli edebiyatla başlayan halka inme, Anadolu'yu tanıma çabası bu dönemin edebiyatında ana ilkelere dönüşmüş, Türk halkının her kesimi edebiyata girmiştir. Artık edebiyat İstanbul'un sınırlarını tamamen aşmıştır.
- ✓ Budönemden itibaren farklı edebi topluluklar ortaya çıkmaya başlamıştır.

ÖZ (SAF) ŞİİR ANLAYIŞINI SÜRDÜREN ŞİİR

- ✓ Batı edebiyatından Paul Valery, Stephane Mallarme ve Divan şiirinin biçimci yapısından bir hayli etkilenen şairlerimizin ortaya koyduğu bir şiir anlayışıdır.
- ✓ Türk edebiyatında “Saf şiir” eğilimi Ahmet Haşim’in “Şiir Hakkında Bazı Mülahazalar” adlı makalesiyle (Türk edebiyatında ilk poetika örneği kabul edilir.) başlar.
- ✓ Bu anlayış, Beş Hececiler’i kuru memleket edebiyatı yaptıkları gerekçesiyle yola çıkan Yedi Meşaleciler’le öz şiir anlayışını bağımsız olarak sürdüren bazı sanatçılar tarafından benimsenmiştir.
- ✓ Sanatın bir form sorunu olduğuna inanan bu şairler için önemli olan iyi ve güzel şiir yazmaktır.
- ✓ Şiir, soylu bir sanat olarak görülür.
- ✓ Şiir dili her şeyin üstündedir.
- ✓ Estetik tavır ön plandadır.
- ✓ Şiirler, ideolojini esiri olmamalıdır.
- ✓ Şiirde anlama fazla önem verilmez.
- ✓ Şiirde biçim endişesi vardır.
- ✓ Dize ve dil baş tacıdır.
- ✓ Şiir, anlaşılacak için değil; duyulmak, hissedilmek için yazılır.
- ✓ Ahenk; söyleyiş tarzı, ritim ve kafiye ile sağlanır.
- ✓ Dilde saflaşma, sadeleşme görülür.
- ✓ Şairlerin kendilerine özgü bir imge düzeni vardır.
- ✓ Şiir toplum için değil, sanat için yazılır.
- ✓ Şiirde hayali ve bireysel yön ağır basar.
- ✓ Temsilcileri:
  - Yedi Meşaleciler, Ahmet Haşim, Yahya Kemal Beyatlı, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cahit Sıtkı Tarancı, Ahmet Muhip Dıranas, Asaf Halet Çelebi, Necip Fazıl Kısakürek, Fazıl Hüsnü Dağlarca

YEDİ MEŞALECİLER

ÖZ ŞİİR ANLAYIŞINI SÜRDÜREN SANATÇILAR

- ✓ Beş Hececiler'e tepki olarak şiire yeni bir ses, yeni bir felsefi hava, yeni temalar getirmek düşüncesiyle ortaya çıkmışlardır.
- ✓ Altısı şair, biri hikâyeci olmak üzere yedi arkadaştan oluşur.
- ✓ Sanat, sanat için anlayışını benimsemişlerdir.
- ✓ Batılı ilkelerle ama geleneksel temalar yerine yeni temalarla şiir yazılması gerektiğini söylemişlerdir.
- ✓ Şiirde konu zenginliği sağlamak için hayalden yararlanmışlardır.
- ✓ Şiirde hece ölçüsünü kullanmışlardır
- ✓ Fransız simbolistlerin etkisinde kalmışlardır.
- ✓ İçtenliği, yeniliği, özgün şiir yazmayı ilke edinmişlerdir.
- ✓ Batı edebiyatını özellikle Fransız edebiyatını örnek alacaklarını söylemelerine rağmen Beş Hececiler'in yolundan gitmişlerdir.
- ✓ Edebiyatımızda kısa süreli bir yankı uyandıran Yedi Meşaleciler, hedeflerine gerçekleştiremeden dağılmışlardır.

ZİYA OSMAN SABA

- ✓ “Meşale” adlı dergi etrafında bir araya gelen ve şiirlerini “Yedi Meşale” adlı ortak bir kitapta toplayan “Yedi Meşaleciler” arasında şiire en bağlı olanıdır.
- ✓ 1940'tan sonra serbest şekillerde yazmaya başlamış, bu döneme kadar hece ölçüsüyle şiirler yazmıştır.
- ✓ Şiirlerinde; çocukluk günlerine özlem, anılar, aile sevgisi, yoksul yaşamlara karşı duyduğu utanç, acıma, Allah, kader, Allah'a kulluk, ölüm, ölüme yakınlık, öte dünyaya duyulan özlem, İstanbul sevgisi gibi konuları işlemiştir.
- ✓ Hikâyelerinde daha çok anılarından yararlanmış, geçmişin özlem ve acısını vermeye çalışmıştır.
- ✓ **Eserleri:**
  - Nefes Almak, Sebil ve Güvercinler, Geçen Zaman (şiir)
  - Değişen İstanbul, Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi (hikaye)

VASFİ MAHİR KOCATÜRK

- ✓ Sanatçılığında daha ön planda edebiyat araştırmaları antolojisi ve araştırma çalışmaları yer alır.
- ✓ Halk şiirinin biçim özelliklerinden yararlanarak hece ölçüsüyle lirik, epik ve pastoral şiirler yazmıştır.
- ✓ Şiirlerinde; kahramanlık, vatan, milli duygular, fedakârlık, millet sevgisi gibi konuları işlemiştir.
- ✓ Manzum oyunlar, ders kitapları ve çocuk hikâyeleri de yazmıştır.
- ✓ **Eserleri:**
  - Bizim Türküler, Hayat Şarkıları, Tunç Sesleri, Ergenekon, Dağların Derdi, Geçmiş Geceler (şiir)
  - On İnkılap, Yaman, Sanatkâr (oyun)

SABRİ ESAT SİYAVUŞGİL

- ✓ Ruh bilimi, folklor ve eğitim konularında çalışmalar yapmıştır.
- ✓ Bununla beraber fıkra yazarlığı da yapmıştır.
- ✓ Etrafında gördüklerini bir fotoğrafçı titizliğiyle olduğu gibi göstermeyi amaçlamıştır

- ✓ Şiirlerinde empresyonizmin etkiler görülür.
- ✓ Fransız edebiyatından çeviriler yapmış ve çevirileriyle tanınmıştır.
- ✓ Hece ölçüsüyle şiirler yazmıştır.
- ✓ Ayrıca Sait Faik Abasıyanık'ın öykülerini Fransızcaya çevirmiştir.
- ✓ **Eserleri:**
  - Odalar ve Sofalar (şiir)
  - İstanbul'da Karagöz ve Karagöz'de İstanbul, Psikoloji ve Terbiye Bahisleri (inceleme)

MUAMMER LÜTFİ BAHŞI

- ✓ İlk şiirlerini aruzla yazmış, sonra heceye yönelmiş ve serbest şiirler de yazmıştır.
- ✓ Şiirde o güne kadar kullanılmayan kelime ve kavramları şiire sokarak şiir dilini zenginleştirmişlerdir.
- ✓ Sanat toplum içindir anlayışı hâkimdir.

CEVDET KUDRET SOLOK

- ✓ İlk dönemlerinde hece ölçüsüyle şiirler yazmış, daha sonra ölçüsüz şiirler yazmaya devam etmiştir.
- ✓ Roman, tiyatro, öykü ve inceleme türlerinde ürünler vermiştir.
- ✓ Dilin sadeleşmesini istemesine karşın dilden kelime atmanın ve ölü kelimelerin diriltilmesinin çok da doğru olmayacağını savunmuştur.
- ✓ Şiirlerinde kişisel duyarlılıklarını, iç dünyasının karamsarlığını, kırılgan duygularını işlemiştir.
- ✓ **Eserleri:**
  - Birinci Perde (şiir)
  - Karıncayı Tanırsınız, Havada Bulut Yok, Sınıf Arkadaşları (roman)
  - Kurtlar, Tersine Akar Nehir, Rüya İçinde Rüya (oyun)

YAŞAR NABİ NAYIR

- ✓ İlk döneminde şair tarafıyla tanınmıştır, daha sonraki dönemlerinde roman, hikâye, tiyatro, makale, biyografi türlerinde yazmıştır.

- ✓ **Varlık** dergisini edebiyatımıza kazandırmıştır.
- ✓ Şiirlerinde daha çok acıları, sevinçleri, biraz da kendi tutkularını işlemiştir.
- ✓ Türkçenin sadeleşmesi konusunda mücadele vermiştir.
- ✓ **Eserleri:**
  - Kahramanlar (şiir)
  - Âdem ve Havva, Bir Kadın Söylüyor (roman)
  - Sevi Çıkmazı, Bu da Bir Hikâyedir (hikaye)
  - İnkılap Çocukları, Mete, Köyün Namusu, Beş Devir (oyun)

KENAN HULUSİ KORAY

- ✓ Yedi Meşale topluluğuna düzyazılarıyla katılan tek yazardır.
- ✓ Hikâyelerinde kurgu sağlamdır.
- ✓ Kurgu ve konuya verilen önem hikâyenin diğer unsurları ikinci planda bırakılmıştır.
- ✓ Korku türünde cumhuriyet döneminde örnek veren ilk yazardır.
- ✓ **Eserleri:**
  - Osmanoflar (roman)
  - Bir Yudum Su, Bahar Hikayeleri, Bir Otelde Yedi Kişi (hikaye)

DİĞER SANATÇILAR:

AHMET HAMDİ TANPINAR

- ✓ Öykü, roman, deneme, makale, edebiyat tarihi ve şiir türünde yapıtları vardır.
- ✓ Eserlerinde Doğu- Batı sorununa, İstanbul'un tabiat, tarih ve kültür güzelliklerine, rüya, musiki, masal, zaman kavramlarına geniş yer ayırmıştır.
- ✓ Şiirlerinde temel unsur musiki, his ve hayaldir.
- ✓ Sanatçının şiirlerinde dış öge olarak "ahenk", iç öge olarak "zaman" kavramıyla "bilinçaltı" ağır basar.
- ✓ Şiirlerini sade bir dille ve hece ölçüsüyle yazmıştır.
- ✓ Sembolisttir.
- ✓ Şiirleriyle olduğu kadar, psikolojik öykü, roman ve edebi incelemeleriyle de tanınır.
- ✓ Geçmişle içinde bulunulan zamanı bilinç- bilinçaltı çatışması şeklinde vermiştir.
- ✓ **Eserleri:**
- ✓ Huzur, Mahur Beste, Saatleri Ayarlama Enstitüsü, Sahnenin Dışındakiler (roman)

- ✓ Yaz Yağmuru, Abdullah Efendi'nin Rüyalari (hikaye)
- ✓ Beş Şehir, Yaşadığım Gibi (deneme)
- ✓ 19. Asır Türk Edebiyatı Tarihi (inceleme)

AHMET MUHİP DIRANAS

- ✓ Sembolizminin etkisi altında kalan sanatçı, "biçim" ve "ahenk"i kaygı edinmiş, yeni bir yapı içinde ruhun dalgalanışlarını dile getirmeye çalışmıştır.
- ✓ Ses ve biçim mükemmeliyetine önem vermiş, heceyi ustalıkla kullanmıştır
- ✓ En tanınmış şiirleri arasında "Fahriye Abla, Serenat, Olvido, Kar"ı sayabiliriz.
- ✓ Tevfik Fikret'in "Rübâb-ı Şikeste" adlı şiir kitabını "Kırık Saz" adıyla günümüz Türkçesine çevirmiştir.
- ✓ **Eserleri:**
- Şiirler (şiirleri)
- Gölgeleler, O Böyle İstemezdi (tiyatroları)

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net

E | canlı
dershane
.net